

Uniwersytet Warszawski
Wydział Prawa i Administracji

Mateusz Zygmunt

Streszczenie rozprawy doktorskiej pt.

Dowód *prima facie* w polskim procesie
cywilnym

Promotor: prof. ucz. dr. hab. Piotra Ryłskiego
Katedra Postępowania Cywilnego

Warszawa, listopad 2024

Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest kompleksowa analiza problematyki dowodu *prima facie* na gruncie polskiego prawa procesowego cywilnego.

Celem dysertacji jest zajęcie stanowiska wobec zaprezentowanych w doktrynie i judykaturze koncepcji oraz przedstawienie własnego poglądu na temat charakteru prawnego tytułowego zagadnienia. W pracy podjęto próbę wyjaśnienia relacji pomiędzy dowodem *prima facie* a zasadą swobodnej oceny dowodu oraz ciężarem dowodu. Opracowanie obejmuje również rozważania na temat zależności i różnic pomiędzy dowodem *prima facie* a innymi mechanizmami z zakresu prawa dowodowego, z którymi jest lub potencjalnie mógłby być on utożsamiany. Dotychczasowe wywody doktrynalne rozbudowane zostały o kwestie zaskarżalności i subsydiarności stosowania omawianego zagadnienia. Chcąc uwidocznić praktyczny aspekt publikacji, poruszony został również wpływ dowodu *prima facie* na przebieg procesu cywilnego, a w szczególności czynności sądu i stron w postępowaniu dowodowym. Rozprawa składa się z dziewięciu rozdziałów, poprzedzonych wstępem i zwięzłymi wnioskami końcowymi

Rozdział pierwszy dotyczy pojęcia „dowodu”. Opisana w nim została ewolucja historyczna tej nazwy i poszczególne supozycje w jakich jest ona używana. Rozdział ten zamknięto ustaleniem materialnej definicji „dowodu”, która stanowiła punkt wyjścia do wyjaśnienia w dalszej części pracy charakteru prawnego „dowodu” określonego mianem „*prima facie*”.

W rozdziałach od drugiego do piątego przedstawione zostały kluczowe zagadnienia z zakresu prawa dowodowego, które nieodłącznie wiążą się z przedmiotem pracy. Konieczność poczynienia pewnych uwag wprowadzających wynikała z bliskiego związku dowodu *prima facie* z innymi instytucjami z zakresu prawa dowodowego, które nie mają legalnej definicji a bywają w teorii i praktyce stosowania prawa różnie postrzegane. Fragmenty te wskazują także na przyjętą konwencję, przez pryzmat której stawiane są dalsze tezy w kolejnych częściach pracy.

Rozdział szósty obejmuje analizę historyczną dowodu *prima facie* na gruncie krajowym i analizę porównawczą z dowodem *prima facie* na gruncie systemów prawa niemieckiego oraz common law. Do porównania wybrane zostały powyższe jurysdykcje, albowiem wyłącznie w nich doktryna upatruje pierwowzoru rodzimego dowodu *prima facie*.

Rozdział siódmy opisuje funkcjonujące w polskiej doktrynie koncepcje dowodu *prima facie* i stawiane pod ich adresem zarzuty.

W rozdziale ósmym zaprezentowany został przegląd krajowego orzecznictwa poruszającego omawianą tematykę z uwzględnieniem rozbicia na poszczególne koncepcje oraz podstawy faktyczne sporu.

Ostatni rozdział pracy stanowi zwięzłe zakończenie dysertacji. Prezentuje on autorski pogląd na temat dowodu *prima facie* oraz odnosi się do dotychczasowego dorobku doktrynalnego i stawianych pod adresem poszczególnych koncepcji zarzutów. Zawiera on także porównanie z innymi mechanizmami dowodowymi opisanymi w poprzednich rozdziałach pracy i wyjaśnia zależności pomiędzy dowodem *prima facie* oraz swobodną oceną dowodu i ciężarem dowodu. W tym miejscu podjęte zostały także rozważania na temat jego zaskarżalności i subsydiarnego charakteru.

Słowa kluczowe:

postępowanie cywilne, dowód, ciężar dowodu, domniemanie, prawdopodobieństwo, *prima facie*, *res ipsa loquitur*